

Onderwerp
Hernormering Knardijk

Gedeputeerde Staten stellen voor

1. Beslispunten
 1. Vast te stellen dat de Knardijk in de toekomst als regionale kering geen belang meer dient omdat primaire keringen de waterveiligheid borgen.
 2. De status van regionale waterkering en veiligheidsnorm voor de Knardijk te laten vervallen en dit in de eerstvolgende wijziging van de Verordening voor de fysieke leefomgeving Flevoland 2012 mee te nemen.
 3. In te stemmen met scenario 2 uit het onderzoek "Nut en Noodzaak van de Knardijk" en het in stand houden van de Knardijk ten behoeve van evacuatie.
 4. Een maatschappelijk proces te starten samen met het Waterschap Zuiderzeeland en bekendheid te geven aan de nieuwe status van de Knardijk en de toegenomen ruimtelijke ontwikkelingskansen die dit biedt, waarbij de provincie trekker is van dit maatschappelijk proces.
 5. In te stemmen met het instellen van een stuurgroep met als kernpartners Waterschap Zuiderzeeland, provincie Flevoland, gemeenten en terreinbeheerders om dit maatschappelijk proces Knardijk te begeleiden.
 6. De begroting 2016, via de 7^e begrotingswijziging, te wijzigen door € 40.000 extra beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van het maatschappelijk proces Knardijk.
 7. Geheimhouding te bekrachtigen die het College van GS op grond van de Wet Openbaarheid Bestuur, artikel 10, lid 2 sub b, heeft opgelegd voor bijlage 5, Knardijk verkenning dijkversterking met kostenraming.
2. Doelstelling programmabegroting
We werken samen met alle betrokkenen bij bodem en water aan behoud van bodemkwaliteit en een robuust watersysteem, zodanig dat er ruimte is voor ontwikkeling en dat de kwaliteiten van Flevoland worden beschermd.
3. Eerdere behandeling
Provinciale Staten hebben in afwachting van de in 2014 nog te nemen Deltabeslissing Waterveiligheid in april 2014 besloten de hoogte van de veiligheidsnorm van de Knardijk te heroverwegen in 2018 (nummer 1490405). Waterschap Zuiderzeeland heeft samen met de provincie, met het oog op tijdige hernormering, in 2015 een onderzoek laten uitvoeren naar nut en noodzaak van de Knardijk (zie bijlage 1 nummer 1818500). De uitkomsten in het onderzoeksrapport en de inmiddels bekende Deltabeslissing Waterveiligheid maken het wenselijk dat uw Staten nu al een besluit nemen over de status van de Knardijk. Op 23 maart jongstleden is de hernormering Knardijk besproken in de beeldvormende ronde in de Commissie Ruimte.
4. Bevoegdheden PS en doel behandeling
 - 1.1. Op grond van de Waterwet kunnen Provinciale Staten regionale waterkeringen bij verordening aanwijzen en normeren. In 2009 heeft de Knardijk de status van regionale waterkering gekregen. Doel van de behandeling is heroverwegen of aanwijzing en normering van de Knardijk nog langer opportuun is mede gelet op de Deltabeslissing Waterveiligheid.
5. Verdere behandeling PS

Provinciale Staten
25 mei 2016

Agendapunt

Lelystad
26 april 2016

Registratienummer
1878900

Inlichtingen
G. Boekhout van Solinge

Afdeling/Bureau
RE

Portefeuillehouder
Lodders, J.

Routing

Commissie Ruimte:
11 mei 2016

In het eerste kwartaal 2017 worden Provinciale Staten geïnformeerd over de uitkomsten van het maatschappelijk proces Knardijk.

6. Korte toelichting op voorstel

Om de besluitvorming voor hernormering van de Knardijk tijdig en voldoende te onderbouwen is het onderzoeksrapport "Nut en noodzaak van de Knardijk, verkenning Waterveiligheid en kansen voor Ruimtelijke Ontwikkeling" uitgebracht. In de oplegnotitie (zie bijlage 3 nummer 1875760) wordt dit rapport in de juiste context geplaatst, langs een tijdlijn waarin de belangrijkste feiten en besluitvormingsmomenten m.b.t. de Knardijk zijn weergegeven. In bestuurlijk overleg tussen provincie en waterschap is beargumenteerd en uitgesproken dat scenario 2 uit het onderzoeksrapport de beste optie is, de Knardijk wordt in stand gehouden voor evacuatie en er komen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingskansen op en rond de Knardijk. In de Algemene Vergadering van Waterschap Zuiderland is op 29 maart besloten een advies aan Provinciale Staten uit te brengen om de status van de Knardijk als regionale kering te laten vervallen en uit te gaan van scenario 2 in het onderzoeksrapport Knardijk (zie bijlage 4 nummer 1899875).

7. Beoogd effect

De Knardijk behouden en nieuwe ruimtelijk ontwikkelingen mogelijk te maken door initiatieven vanuit de samenleving hierbij te betrekken.

8. Argumenten

1.1 De Deltabeslissing Waterveiligheid stelt dat de veiligheid in Flevoland wordt geborgd door de dijken aan de randen van de polder.

In de Deltabeslissing Waterveiligheid, zoals gepresenteerd op Prinsjesdag 2014 is een voorstel gedaan voor nieuwe waterveiligheidsnormen voor onze primaire waterkeringen. Deze nieuwe normen zijn tot stand gekomen met de risicobenadering: de normen hangen niet alleen samen met de kans op een overstroming, maar ook met de gevolgen van een overstroming. De omvang van de gevolgen bepaalt daarbij de hoogte van de norm. De compartimenterende werking van de Knardijk is daarin voor waterveiligheid van de Flevopolder niet meer nodig. Investerings in het versterken van de primaire keringen rond de Flevopolder leiden tot een factor drie meer risicoreductie dan investeringen in het versterken van de Knardijk. De huidige Knardijk is niet standzeker bij een overstroming, dit is gehanteerd bij het bepalen van de norm hoogte van de primaire keringen om Flevoland heen. Daarnaast is er bij het bepalen van de norm hoogte rekening gehouden met de groei van Almere. Hierom hebben de waterkeringen een relatief strenge norm gekregen hebben van 1/30.000 langs de grote meren tot 1/3.000 langs de randmeren. De komende decennia worden er dijkversterkingen uitgevoerd om deze nieuwe normen te realiseren. Daardoor neemt in de toekomst het nut van de Knardijk als waterkering steeds verder af.

2.1 De door de provincie opgedragen zorgtaak van het waterschap voor de Knardijk als waterkering vervalt door het ontbreken van een regionaal belang.

De provincie wijst in haar verordening op grond van de Waterwet regionale waterkeringen aan met een regionaal belang en koppelt daar een veiligheidsnorm met beoordelingskader aan vast. Met deze aanwijzing heeft het waterschap de zorgtaak om de waterkeringen overeenkomstig de provinciale norm en beoordelingskader periodiek te toetsen en naar gelang er maatregelen nodig zijn deze uit te voeren. Doordat het regionale belang van de Knardijk als waterkering niet meer aanwezig is moet de Verordening voor de fysieke leefomgeving Flevoland 2012 hierop worden aangepast. Het waterschap beheert de dijk sinds 1986 en zal het beheer voortzetten op basis van de Waterschapswet en de bij provinciaal reglement opgedragen taak en met gebruik van zijn eigen juridische instrumenten, zoals de Keur en Legger, waarin het waterschap de Knardijk als 'overige kering' opneemt.

2.2 Hiermee vervalt de investeringsopgave van het waterschap om de Knardijk te versterken.

In de huidige verordening is de Knardijk aangewezen als regionale waterkering en heeft een

norm van 1/100. In de verordening is mede bepaald dat uiterlijk 4 jaar na de wettelijke verankering van de Deltabeslissing Waterveiligheid de Knardijk hieraan moet voldoen. Hiervoor is een investering van tientallen miljoenen euro's nodig die niet recht doet aan de Deltabeslissing Waterveiligheid. Door de verordening aan te passen vervalt de aanwijzing en normering van de Knardijk en wordt een onnodige investering voorkomen.

3.1 Hiermee is een optimale mix mogelijk tussen enerzijds waterveiligheid en anderzijds kansen voor andere functies van de Knardijk.

De Knardijk kan nu en in de toekomst als compartimentsdijk een functie vervullen om evacuatie mogelijk te maken. Daarnaast zijn er kansen mogelijk voor andere functies zoals ruimtelijke ontwikkeling, met aandacht voor cultuurhistorie. In het uitgevoerde onderzoek naar "Nut en Noodzaak van de Knardijk" zijn drie scenario's onderzocht:

Scenario 1 Geen waterkering:

Vrije ruimtelijke ontwikkeling mogelijk en geen waterkerende functie. Dit scenario laat de mogelijkheid van evacuatie onbenut en leidt tot verval van cultuurhistorisch erfgoed.

Scenario 2 In stand houden voor evacuatie:

Beheer van de dijk is gekoppeld aan waterveiligheid voor drie dagen na een overstroming. Na drie dagen staat er maximaal een meter water tegen de dijk. Ruimtelijke ontwikkeling is mogelijk op en rond de dijk in combinatie met natuur, recreatie en cultuurhistorisch erfgoed. Deze combinatie van waterveiligheid en ruimtelijke ontwikkeling heeft bij het waterschap, zoals bekrachtigd in de Algemene Vergadering van 29 maart j.l., en bij Gedeputeerde Staten de voorkeur. De kosten blijven beperkt in dit scenario, de dijk hoeft niet versterkt te worden, de huidige dijk is sterker dan vereist voor de evacuatieperiode.

Scenario 3 De Knardijk als waterkering normeren:

Beperkte ruimtelijke ontwikkeling mogelijk, gericht op in standhouden profiel van de dijk. Dit scenario leidt tot hoge kosten terwijl bij het vaststellen van de nieuwe normen voor de primaire keringen er vanuit is gegaan dat de Knardijk geen rol speelt in het realiseren van de waterveiligheid van Flevoland (zie bijlage 5, geheimhouding).

Gelet op de Deltabeslissing Waterveiligheid en de argumenten genoemd in het gezamenlijke onderzoek provincie en waterschap is scenario 2 het meest gewenst om uit te voeren.

3.2 In stand houden Knardijk ten behoeve van evacuatie is geborgd doordat Waterschap Zuiderzeeland de Knardijk als overige waterkering opneemt in zijn Keur en Legger.

Waterschap Zuiderzeeland zal in zijn Keur en Legger middels functionele eisen borgen dat de Knardijk in de toekomst zijn functie ten behoeve van evacuatie behoudt.

4.1 De gebruiks- en ontwikkelruimte van de Knardijk neemt verder toe.

Waterschap Zuiderzeeland werkt uit welke eisen zij nog stelt aan de Knardijk als overige waterkering, zodat de vertragende werking bij een overstroming wordt geborgd. Waarna het maatschappelijk proces wordt gestart

Dit biedt de kans om door breed te informeren over de nieuwe kansen en initiatiefnemers met ideeën te stimuleren en faciliteren, deze maatschappelijke opgave met de samenleving op te pakken.

5.1 Een stuurgroep maatschappelijk proces Knardijk kan de maatschappelijke opgave faciliteren en stimuleren.

Een stuurgroep met als kernpartners Waterschap Zuiderzeeland, provincie Flevoland, gemeenten en terreinbeheerders zal het maatschappelijk proces aansturen in 2016 om de ruimtelijke ontwikkeling van de Knardijk te stimuleren. De provincie Flevoland is de trekker van het maatschappelijk proces. Een plan van aanpak wordt gemaakt.

6.1 Het budget binnen Water is ontoereikend om een maatschappelijk proces te financieren.

In 2016 zullen waterschap en provincie met een gelijk aandeel ieder maximaal € 40.000.- aan middelen inzetten om een maatschappelijk proces te starten dat kan leiden tot nieuwe ruimtelijke ontwikkeling op de Knardijk.

Een maatschappelijk proces is een nieuwe taak van de provincie, dit past niet binnen het bestaand beleid van Water. Het voorstel is om € 40.000 vanuit de stelpost nieuw beleid voor 2016 aanvullend beschikbaar te stellen.

7.1 Provinciewet maakt het opleggen van geheimhouding mogelijk

De Provinciewet maakt het - in respectievelijk artikel 55 lid 1, artikel 91 lid 2 en artikel 25 lid 2 - mogelijk dat Gedeputeerde Staten zowel aan zichzelf als aan een statencommissie als aan Provinciale Staten geheimhouding kan opleggen. Deze geheimhouding geldt ook burger leden omdat deze door het afleggen van de eed/gelofte dezelfde status hebben als statenleden. Daarnaast schrijft de Provinciewet voor dat geheimhouding alleen kan als sprake is van een uitzonderingsgrond van de Wet openbaarheid van bestuur. In casu is de in artikel 10, tweede lid sub b en sub g genoemde uitzonderingsgrond van toepassing. Bekrachtigen van de geheimhouding op grond van artikel 25 van de Provinciewet is noodzakelijk, omdat anders de geheimhouding vervalt.

Het waterschap heeft gevraagd of de provincie onder geheimhouding wil omgaan met de kostenramingen dijkversterking Knardijk, bijlage 5, nummer 1899807. Het argument is dat aannemers anders teveel inzicht krijgen in de financiële berekeningen van het waterschap, met het oog op toekomstige opdrachten.

9. Kanttekeningen

3.1 Scenario 2 kan ook ingevuld worden met de status van regionale waterkering.

Bij een keus voor het in stand houden van de Knardijk ten behoeve van evacuatie, heeft deze een remmende of vertragende functie bij een overstroming. Het is mogelijk deze functie toe te kennen aan zowel een 'overige waterkering' als een 'regionale waterkering'. Gelet op de Deltabeslissing Waterveiligheid en de borging van waterveiligheid door primaire waterkeringen rondom de polder is de aanwijzing van de Knardijk als regionale kering niet langer opportuun.

10. Bijlagen

Naam stuk:	eDocs nummer:	Bijgevoegd of periode ter inzage
1. Onderzoeksrapport: "Nut en Noodzaak van de Knardijk, verkenning Waterveiligheid en kansen voor Ruimtelijke Ontwikkeling"	1818500	Tot
2. Factsheet hernormering Knardijk ten behoeve van de beeldvormende ronde Commissie Ruimte van 23 maart j.l.	1881069	
3. Oplegnotitie rapport " Nut en Noodzaak van de Knardijk" ten behoeve van de beeldvormende ronde Commissie Ruimte van 23 maart j.l.	1875760	Tot
4. Advies Waterschap Zuiderzeeland	1899875	Tot
5. Knardijk verkenning dijkversterking met kostenraming	1899807	Geheimhouding
6. Begrotingswijziging	1886152	